

НАВЧАННЯ ЧИТАННЯ ТЕКСТІВ ПРОФЕСІЙНОЇ НАПРАВЛЕНОСТІ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

К.А. Лісецький

*Національний технічний університет України «КПІ ім. Ігоря
Сікорського»*

Читання є найбільш доступним каналом для отримання інформації для професійних цілей як в друкованому так і в електронному вигляді. Сприйняття і розуміння письмового тексту на іноземній мові є обов'язковим в професійній кар'єрі майбутнього інженера. Але слід відмітити, що на даний час сучасне читання має ряд своїх особливостей. Ці особливості полягають в тому, що основний потік інформації подається за допомогою інформаційно-комунікативних технологій, таких як Інтернет, соціальні мережі, електронні книжки. Крім того слід відмітити, що робота з навчанням читання текстів професійної направленості ускладнюється і об'єктивними причинами такими як, робота в групах зі студентами з різним рівнем підготовки до мовленнєвої компетенції із засвоєнням іноземної мови. Це обумовлене також неможливістю рівномірного навчання всіх студентів та затрудняє процес планування занять. Викладачі змушені шукати нові методи для здійснення індивідуального підходу, підбирати матеріали з врахуванням особливостей групи та кожного студента. Основним завданням сучасної освіти взагалі є пошук найбільш раціонального співвідношення аудиторної і самостійної роботи студентів з використанням електронних засобів навчання.

З метою підвищення ефективності навчального процесу в навчальному закладі можливе застосування така форма навчання, при якій аудиторні заняття під безпосереднім керівництвом викладача із застосуванням традиційних засобів навчання, поєднуються із збалансованими самостійними заняттями студентів, які також проводяться під керівництвом викладача, але вже на основі електронних навчальних матеріалів. Навчання за допомогою раціонального співвідношення різних видів навчальної діяльності, в тому числі аудиторного навчання та самостійного навчання під керівництвом викладача на основі електронних навчальних матеріалів називається змішаним навчанням.

Змішане навчання включає в себе онлайн навчання, яким може виступати маніпуляція з текстом (одним із якого є вправи на читання та відновлення тексту) та традиційне навчання.

Так само, як змішане навчання, маніпуляція з текстом має різні поняття для різних людей. Davies визначає маніпуляцію з текстом як “програмне забезпечення в якому студент має відновити текст, який був змінений різними способами”, наприклад

- заповнення прогалін – включаючи Cloze;
- заміна існуючих слів з іншими відповідними словами;
- поставити в правильному порядку слова, речення, параграфи;
- декодування чи розшифрування слів чи частин тексту;

- часткове або повне відновлення тексту;

Перш ніж, обговорювати застосування відновлення тексту для покращення навичок читання, потрібно розглянути визначення терміну читання. Перше визначення є відображення традиційної точки зору при якій читання розглядається як «сприйнятливий» та «пасивний» процес. Друга точка зору розглядає читання як інтерактивний процес. Ця точка зору була заснована на психолінгвістичній теорії читання. Ця точка зору передбачає, що читач розвиває прогнозування, яке базується на його попередніх знаннях або досвіді, а роль тексту є щоб підтвердити або спростувати це прогнозування. Крім того Grabe стверджував, що процес читання це не тільки процес отримання інформації з тексту, але і процес в якому «читання активізує діапазон знань в свідомості читача, які він чи вона використовує, і які можуть бути уточнені і розширені новою інформацією, наданою текстом». З цієї точки зору Silberstein визначив читання як «навички комплексної обробки інформації, в яких читач взаємодіє з текстом щоб створити або переробити змістовний дискурс.

Цікаво, що Hedge визначає термін «взаємодія» в двох різних поняттях. Перше поняття включає активну взаємодію між читачем та текстом, в якій читач намагається зрозуміти послання автора в тексті. Цей активний процес направлений на зрозуміння основної думки тексту, називається психолінгвістичне прогнозування. Психолінгвістичне прогнозування – це здатність розкрити значення незнайомого слова (словосполучення) через зміст тексту, і будується на використанні знань в області словотворення, формуванні словосполучень, умінні розуміти багатозначні слова в нових значеннях.

Nuttall описав цей вид взаємодії між читачем і текстом як спільні взаємовідносини, в яких автор та читач залежить один від одного, ці відносини базуються на негласних правилах та припущеннях. Що стосується читача, ці припущення полягають в наступному

- читач і автор використовують один і той же код;
- автор має повідомлення в тексті;
- автор хоче щоб читач зрозумів це повідомлення;
- припущення є такі ж самі і для автора.

Цей тип взаємодії розглядається як «розмова» між читачем та автором або «діалог між читачем і текстом».

Hedge дає другу інтерпретацію «взаємодії» - це взаємодія між шістьма різними видами знань у читача. Ці шість типів знань можна розділити на дві основні категорії:

- Системне знання допомагає читачеві розшифрувати мову. Це включає в себе синтаксичні та морфологічні знання;
- Схематичне знання допомагає читачеві інтерпретувати зміст тексту. Це включає в себе загальні, соціокультурні, тематичні і жанрові знання.

Хороший спосіб, щоб спробувати розвинути навички читання студентів полягає в застосуванні принципу взаємодії. Тому метод реконструкції тексту дає студентам можливість не тільки взаємодіяти з текстом, але також заставляє

читача грати роль автора. З цієї точки зору читач уявно бере участь у написанні тексту і це є найбільша ступінь участі.

Є багато завдань які використовуються для відновлення тексту. Всі ці завдання гарантують, що читач буде брати участь у формуванні тексту або шляхом заповнення прогалин, або за допомогою зміни порядку речень або вгадуванням пропущених слів, заснованих на активації його схеми за допомогою заголовка, фото чи короткого відео. Щоб зрозуміти, як відновлення тексту може допомогти в розвитку навичок читання, дві основні категорії навичок читання слід розрізнити:

- Навички обробки тексту зверху – вниз (top-down processing skills) визначаються як «застосування попередніх знань до визначення основної думки тексту», тобто схематичне знання;
- Навички обробки тексту знизу – вгору (bottom-up processing skills) визначається як «розшифрування, букв, слів та інших мовленнєвих одиниці в тексті». На цьому рівні читач використовує системні знання, щоб розшифрувати слова, і фрази щоб зрозуміти основну думку тексту.

За допомогою метода відновлення тексту, який широко використовується в технології змішаного навчання, студенти можуть розвинути два вищевказаних метода обробки інформації. Davis стверджує, що використання методу відновлення тексту може допомогти студентам не тільки застосовувати свої «знання граматики та лексики» (навички обробки інформації знизу – доверху), а й розвивати свої навички із застосуванням попередніх знань, розвиваючи таким чином загальні знання. (навички обробки інформації зверху вниз)

Література:

1. Davies, G. Walker, R. Rendall, H. & Hewer S. (2011). Introduction to Computer Assisted Language Learning (CALL). *Module 1.4 in Davies G. (ed.) Information and Communications Technology for Language Teachers (ICT4LT)*, Slough, Thames Valley University. Retrieved from: http://www.ict4lt.org/en/en_mod1-4.htm
2. Grabe, W. (1988). Reassessing the Term Interactive. In Carrell, P.L., Devine, J. and Eskey, D.E. (eds.), *Interactive Approaches to Second Language Reading*. Cambridge: CUP.
3. Hedge, T. (2000). *Teaching and Learning in the Language Classroom*. Oxford: Oxford University Press.
4. Hewer, S. (1997). *Text Manipulation: Computer-Based Activities to Improve Knowledge and Use of the Target Language*. Centre for Information on Language Teaching and Research.
5. Nuttall, Ch. (2005). *Teaching Reading Skills in a Foreign Language*. Oxford: Macmillan Education.
6. Nuttall, Ch. (2005). *Teaching Reading Skills in a Foreign Language*. Oxford: Macmillan Education.